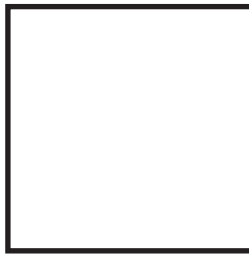

МЕСТО ЗА
НАЛЕПНИЦУ

PRÓBAÉRETTSÉGI
TESZT ÁLTALÁNOS TANTÁRGYBÓL

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

UTASÍTÁSOK A MUNKÁHOZ

Figyelmesen olvassák el a következő utasításokat!

Ne nyissák ki a tesztet, és ne kezdjenek a feladatok megoldásához, amíg az ügyeletes tanár erre engedélyt nem ad!

A teszt 24 feladatot tartalmaz, amelyek megoldására 180 perc áll a rendelkezésükre. A teszt egyes feladatainak pontszáma mindegyik feladatnál fel van tüntetve. A maximális pontszám 40.

A válaszokat golyóstollal írják **az arra kijelölt helyekre**. Ügyeljenek arra, hogy a feladatok különböznek a megválaszolásuk módját illetően.

Olvashatón írjanak, ügyelve arra, hogy a válaszaik érthetők, de ugyanakkor nyelvtanilag helyesek legyenek, és a helyesírás szabályainak is megfeleljenek. A válaszokat ne írják kizárólagosan nagy nyomtatott betűkkel. Ha hibát észlelnek, húzzák át a leírtat, és írják le újból a választ. Az olvashatatlan válaszokat és a nem megfelelően jelölt javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.

A válaszlehetőségeket tartalmazó feladatoknál be kell festeni a helyes választ jelölő kört. Amennyiben ezekben a feladatokban a helyes válasz mellett a helytelen válasznál is befestik a kört, akkor nulla (0) pontot kapnak.

Bízzanak magukban és a képességeikben! Sok sikert kívánunk a munkához!

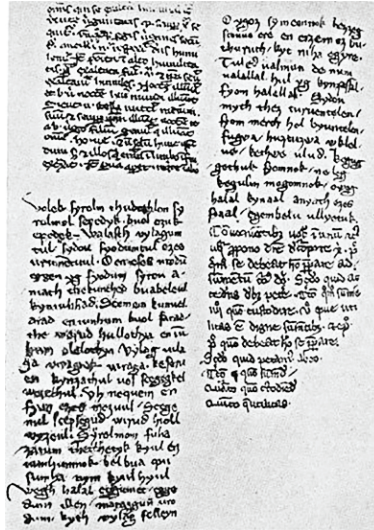
A teszt oldalainak száma:	20
Az üres oldalak száma:	1

1. feladat

1

Állapítsa meg az alábbi képen látható nyelvemlékünk címét és keletkezési idejét! Ez egyike a legrégebbi nyelvemlékeinknek, s az első fennmaradt magyar nyelvű versként tartjuk számon. A Leuveni kódexben találták rá.

a) A nyelvemlék címe: _____

b) Keletkezési ideje: _____ század

2. feladat

2

Mindkét csoportban húzza alá azt a szót, amelyiknek a szerkezete megegyezik a megadott képlettel!

a) $1+2+2+4$

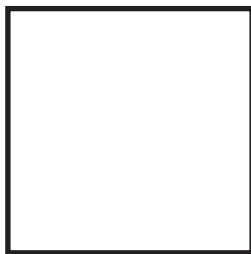
olvastathatnék

házasságban

b) $1+2+2+2+3+4$

legszebbeknek

számolgathatnátok

3. feladat

2

Olvassa el az alábbi részletet, majd válaszoljon a kérdésekre!

Hol volt, hol nem volt, volt a világon egy szegény ember; annak volt egy felesége, három leánya meg egy kis malaca. Egyszer megölték a kis malacot, a húsát felkötötték a padlásra. Már kolbásza, hurkája, sonkája, mindene elfogyott a kis malacnak, csak a gömböce volt még meg. Egyszer arra is ráéhezett a szegény asszony, felküldte a legöregebb leányát a padlásra:

- Eredj, leányom, hozd le azt a kis gömböcöt, főzzük meg. Felment a legöregebbik leány érte; amint le akarta vágni, elkiáltotta magát a kis gömböc: „Hamm, bekaplak!” - azzal bekapta. Már odalent nem győzték várni. Felküldte a szegény asszony a középső leányát:

- Eredj már, leányom, nézd meg, mit csinál a nénéd ennyi ideig [...] Elkezdett görgögni, görgött-görgött, a padlás grádicsán is legörgött, kiment egyenesen az utcára. Éppen ott ment el egy csomó kaszás, jött haza a mezőről, a kis gömböc azokra is rákiáltott: „Hamm, titeket is bekaplak!” Azzal bekapta ezeket is. Megint csak görgött odább; előtalált egy regiment katonát, azokra is rákiáltott: „Hamm, titeket is bekaplak!” Azzal bekapta ezeket is. Megint csak görgött odább, egyszer csak egy hídra ért, amely alól a víz egészen ki volt száradva, éppen akkor ment arra egy hintó, a kis gömböc félre akart előle ugrani, hogy el ne tapossa, de leesett a hídról, kirepedt az oldala, kiömlött belőle a sok ember, ki-ki a maga dolgára ment, a kis gömböc meg ott maradt kirepedve. Ha a kis gömböc ki nem repedt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

(A kis gömböc)

A fenti szöveg

a) kezdő formulája: _____

b) záró formulája: _____

c) műfaja: _____

d) műneme: _____

4. feladat

1

Olvassa el figyelmesen az idézetet, s oldja meg a feladatot!

A hegy boltozatán **néma homály** borong.

Bíbor thyrusain nem mosolyog gerezd.

Itt nemrég az öröm víg dala harsogott:

S most minden szomorú s kiholt.

(Berzsenyi Dániel: *A közelítő tél*)

Hogyan nevezzük az idézetben kiemelt nyelvi-stilisztikai eszközt? Színezzé be a helyes válasz előtti kört!

☐	metafora
☐	szinesztézia
☐	szimbólum
☐	hasonlat

5. feladat

2

Az alábbi képen a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház 2020. februári játékkrendje látható.

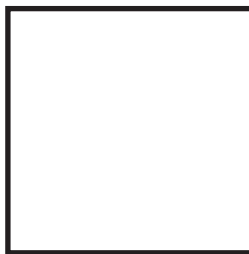
FEBRUÁR 5. 19:30 Kondacs Gergely–Kucsov Borisz: A kút nem a kiút Western-moráldráma	FEBRUÁR 6. 19:30 Miroslav Krleža: TEMETÉS TERÉZVÁROTT	FEBRUÁR 8. 19:30 Gusztáv a hibás mindenért r.: Kokan Mladenović	FEBRUÁR 16. 19:30 A látás (munkacím) Work in progress r.: Urbán András																																										
FEBRUÁR 19. 19:30 URBI ET ORBI verbálisan textuális oralitás	FEBRUÁR 20. 19:30 Tasnádi István: NÉZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA Bohózat	FEBRUÁR 22. 19:30 FELHŐ A NADRÁGBAN Vlagyimir Majakovszkij verse nyomán	FEBRUÁR 24. 19:30 Mate Matišić: BABILON ANGYALAI																																										
FEBRUÁR 27. 19:30 Gusztáv a hibás mindenért r.: Kokan Mladenović	FEBRUÁR 28. 19:30 A tükör három arca (Omen Teatar, Belgrád), szerb nyelvű előadás	FEBRUÁR 29. 19:00 TÁNC-TÖRTÉNET A középkori táncművészekről a 19. századig – európai korok, divatok, táncok a Kárpát-medencében	2020. FEBRUÁR <table border="1"> <thead> <tr> <th>V</th> <th>H</th> <th>K</th> <th>Sze</th> <th>Cs</th> <th>P</th> <th>Sze</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>10</td> <td>11</td> <td>12</td> <td>13</td> <td>14</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>17</td> <td>18</td> <td>19</td> <td>20</td> <td>21</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>23</td> <td>24</td> <td>25</td> <td>26</td> <td>27</td> <td>28</td> <td>29</td> </tr> </tbody> </table>	V	H	K	Sze	Cs	P	Sze							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
V	H	K	Sze	Cs	P	Sze																																							
						1																																							
2	3	4	5	6	7	8																																							
9	10	11	12	13	14	15																																							
16	17	18	19	20	21	22																																							
23	24	25	26	27	28	29																																							

Nézze meg figyelmesen a fenti játékkrendet és a mellette látható februári naptárt, majd válaszoljon a kérdésekre!

Ha valaki csak vasárnap este ér rá színházba menni, melyik darabot nézhetné meg? Írja a darab címét a vonalra! _____

Ha valaki a belgrádiak vendégszínházát szeretné megnézni, melyik nap menjen színházba? Színezza be a megfelelő dátum előtti kört!

☐	február 5-én
☐	február 16-án
☐	február 24-én
☐	február 28-án
☐	február 29-én

6. feladat

2

Húzza alá mindkét sorban a helytelenül írt szót!

- a) utál, hullik, bábu, mulandó, huszár, bujkál, turista, huszat
- b) mindig, sima, ígéretes, irigykedik, naiv, iratkozik, megdicsér

7. feladat

1

A szövegtípusok osztályozása a kommunikáció színtere szerint többféle lehet, így vannak magánéleti, közéleti, hivatalos, tudományos, publicisztikai és szépirodalmi szövegek. Olvassa el az alábbi szövegeket, és a kommunikáció színtere szerinti besorolást alapul véve, nevezze meg őket!

- a) Egy másik szobába vittek. Itt óriási gépek és szerszámok álltak, mindegyik egy-egy hangszer. Voltak ott óriási trombiták, amiket fújtatók mozgattak egy-egy nyomásra valóságos mennydörgés szakad ki a torkukból. Aztán szoba nagyságú triangelek, gőzkalapáccsal. Egy óriási dob tetején idomított elefántok jártak körbe, és a lábukkal doboltak. Volt egy csodálatos orgona, ezt villamos gép hajtotta, ez egyszerre mozdított harminc zongorát és ezer acélsípot – a legmagasabb síp olyan volt, mint egy gyárkémény. A karmester magas hídon állt; mikor szétvágta két karját, egyetlen akkord harsant fel, és szélörvény lett – azt hittem, azonnal kiröpít a szabadba. A zenészek előtt olyan klaviatúra volt, mint amilyeneken szedőgépeket hajtanak – pápaszemmel dolgoztak, egyre a kottákat nézve.

(Karinthy Frigyes: *A cirkus*)

A szöveg típusa a kommunikáció színtere szerint: _____

- b) Az indiai elefánt méreteit is igen gyakran túlbecsülik, igen sokszor pedig helytelenül határozzák meg. [...] A kifejlett hím hossza – ormánya végétől a farka végéig – kb. 7 m. Ebből 2 m esik az ormányra, 1,5 m a farokra, a marja magassága 3 m. [...] Egyik élő állat első lábának területét 67 1/2 angol hüvelyknek, tehát 169 cm-nek találták [...] Az ilyen nagy állat föltétlenül legalább 4000 kg súlyú.

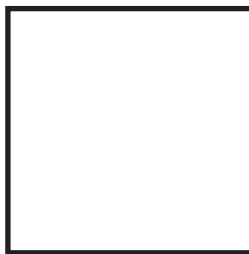
(Brehm: *Az állatok világa*2./ *Indiai elefántok*)

A szöveg típusa a kommunikáció színtere szerint: _____

- c) Ma tartják a fővárosi állatkertben egy hete született kiselefánt „hivatalos” bemutatkozását: néhány percre kiengedik a kifutóra, és bejelentik a nevét is. A Fővárosi Állat- és Növénykertben február 14-én világra jött kiselefánt jelenleg az állatkert régebbi, több mint 100 éves elefántházában van édesanyjával. Az állatkert honlapjának tanúsága szerint néhány percre szerdán már kiengedték őket a külső kifutóra, ahol Angele féltőn terelgette borját. Bár a közönségnek még várnia kell az első találkozásig, a mai állatkerti eseményen a sajtó képviselőinek jelenlétében ismét kiengedik az anyaállatot és kicsinyét a külső kifutóra. Bejelentik a kiselefánt nevét és tájékoztatást adnak a jelenlegi helyzetről is. A Bálint-napon, 75 kilogramm becsült súllyal és 85 centiméteres magassággal született elefántborjú az első 24 órában semmilyen hajlandóságot nem mutatott arra, hogy szopjon, ezért pénteken hajnalban a szakemberek a mesterséges táplálás mellett döntöttek, azonban szombatra sikerült elérni, hogy a kicsi önállóan kezdjen táplálkozni.

(hvg.hu/MTI)

A szöveg típusa a kommunikáció színtere szerint: _____

8. feladat

2

Egészítse ki a mondatokat jelen idejű igealakokkal!

Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark azzal a céllal jött létre, hogy megőrizze a magyar nemzeti örökséget. Leginkább a Feszty-körkép _____ szépségével a

(elragadtat, E/3)

látogatót. A körkép megtekintésekor műértő idegenvezető segíti a nézelődőt abban, hogy _____ a kompozíció tökéletes arányait, _____ a tucatnyi

(meglát, E/3)

(megcsodálhat, E/3)

művész összehangolt munkájának eredményeit. Amikor az első képhez érve

_____ Árpád fejedelmet és vezéreit, azonnal megérint bennünket a varázslat.

(megpillant, T/1)

9. feladat

2

Nevezze meg az alábbi szavakban található mássalhangzó-változásokat!

Írja a vonalra a megoldásokat!

a) behunyja _____

b) ponty _____

c) kenje _____

d) hallhat _____

10. feladat

2

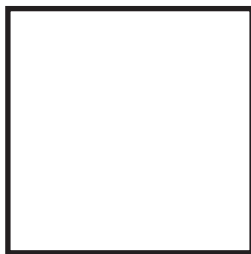
Olvassa el a szöveget, majd válaszoljon a kérdésekre!

Napnyugta után érkezett a világlátott és talpraesett jóbarát. Táskájából kihullott a még sötétpiros almahéj és a madárlátta kenyér. Ezek szerint nem volt igaz a mendemonda, hiszen egyedül érkezett. Sokan közülünk azt hitték, maholnap megnősül. Csak irult-pirult, amikor az emberek az egyetemen tanuló, másodéves barátnője felől érdeklődtek.

Írjon ki a szövegből egy példát a megadott szempont szerint!

a) egy alárendelő minőségjelzős szóösszetételt: _____

b) egy mellérendelő ikerítéssel keletkezett szóösszetételt: _____

11. feladat

2

Soroljon föl két szerelmes verset a klasszikus modernség magyar irodalmából (a szerzők megnevezéséről se feledkezzen meg)! Most a későmodernség irodalmára ne gondoljon!

Szerző

Cím

1. _____ : _____
 2. _____ : _____

12. feladat

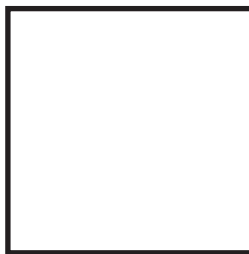
2

Töltse ki a táblázatot! A szereplő neve alapján írja be a felkínált lehetőségek közül a mű címét, szerzőjét, műfaját és keletkezésének korszakát!

Csokonai Vitéz Mihály, felvilágosodás, Tímár Zsófi özvegysége, vígposz, Mikszáth Kálmán, novella, Dorottyá, realizmus

A szereplő neve	Szerző	A mű címe	Műfaj	Korszak
Dorottyá				
Tímár Zsófi				

13. feladat

2

Olvassa el figyelmesen az alábbi részletet, és válaszoljon a kérdésekre!

Herkules ilyet a Hesperidák kertjébe' se látott,
hősi Ulysses sem Alkinoos szigetén.
Még boldog szigetek bő rétjein is csoda lenne,
nemhogy a pannon-föld északi hús rögein.
S íme, virágzik a mandulafácská merészen a télben,
ám csodaszép rügyeit zuzmara fogja be majd!
Mandulafám, kicsi Phyllis, nincs még fecske e tájon,
vagy hát oly nehezen vártad az ifju Tavaszt?

(Janus Pannonius: *Egy dunántúli mandulafáról*)

- a) A versben felsorolt példák alapján határozza meg, mely irodalmi korszakra utal vissza a szöveg! _____
- b) Minek a jelképe a télben virágzó mandulafácská? Fogalmazza meg, hogyan köthető a lírai énhez!

---

14. feladat

1

Olvassa el az alábbi Kertész Imre *Sorstalanság* című művéből idézett és a műről szóló szövegrészleteket (a Bookline könyvismertetője és Sággy Miklós írása), és írja melléjük a műfajukat! Válogasson a megadott műfajok közül!

könyvismertető, tanulmány, regény, filmforgatókönyv

a) Ma nem mentem iskolába. Azaz mentem, de csak, hogy hazakérezkedjem az osztályfőnökömtől. Apám levelét is átadtam neki, amelyikben „családi okokra” hivatkozva kérelmezi a felmentésem. Kérdezte, mi volna az a családi ok. Mondtam neki, hogy apámat behívták munkaszolgálatra; akkor aztán nem is akadékoskodott tovább. Nem haza, hanem az üzletünk felé iparkodtam. Apám úgy mondta, ott várnak. Még azt is hozzátette, igyekezzem, mert szükség lehet rám. Tulajdonképp ezért is kért el az iskolából. Vagy azért, hogy „maga mellett lászon ezen az utolsó napon, mielőtt elszakad hazulról”: mert ezt is mondta, bár igaz, máskor. Anyámnak mondta, úgy emlékszem, amikor reggel felhívta telefonon. Tudniillik csütörtök van, s ilyenkor meg vasárnap, szigorúan véve, anyámnak jár a délutánom. De apám a tudára adta: – Gyurkát ma nem áll módomban átengedni hozzád –, és akkor ezzel indokolta. Bár meglehet, mégse. Kissé álmos voltam ma reggel, az éjszakai légiriadó következtében, s talán nem jól emlékszem.

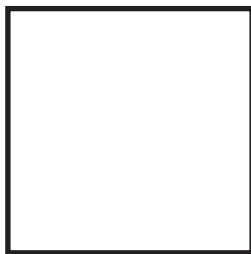
Műfaja: _____

b) A 2002-es Irodalmi Nobel-díjat Kertész Imre nyerte el, ő az első magyar író, aki ebben az elismerésben részesülhetett. Neve gyakorlatilag összefonódott fő művével, a *Sorstalansággal*, mely azóta is az egyik legfőlkavaróbb és leghitelesebb holocaust-regény. Kertész Imre a valóságra eszmélés stációit rajzolta meg első jelentős művében. Hőse egy pesti zsidó fiú, akinek először apját viszik el munkaszolgálatra, majd ő maga is táborba kerül. Olyan világnak leszünk tanúi, amelynek poklában nemcsak a való életéről s a történelemtől való tudás, hanem még a mindennapi tájékozódó készség is csődöt mond. A totalitárius állam lidércnyomásos, abszurd világa ez. Aki elszenvédőjévé kénytelen válni, annak nincsen többé egyéni sorsa. Ez a sorsvesztés is hozzátartozik a náciizmus sátáni valóságához. Kertész Imre ezzel a művével, mely első ízben 1975-ben jelent meg, azonnal a kortárs irodalom élvonalába került. Kertész Imrét számos irodalmi díjjal tüntették ki korábban is, többek között Kossuth-díjjal (1997), a lipcsei könyvvásár nagydíjával (1997), a *Die Welt* irodalmi díjával (2000).

Műfaja: _____

c) Forgalmas utcakép. Tavasz reggel. Üvegeken, járműveken villogó, erős napsütés. Napkezdés vagy életkezdés hangulata. Egy fiú a járókelők között. Szinte táncolva jön a napsütésben. Láthatóan ellenszélben halad, a kabátja kigombolva, szárnyként lobog. Valami az eszébe jut, elkomolyodik. Előrerántja a kabátszárnyát. A bal mellén hatszor hat négyzetcentiméteres, kanárisárga csillag bukkan elő. Egy kicsit kihívóan, egy kicsit zavartan felnéz a járókelőkre. Lesi a hatást. Ki mer szembeszállni ennyi fiatalssággal, ennyi szabadsággal, ennyi ártatlansággal? A játék kétszer-háromszor megismétlődik. A szél visszacsapja a kabátot, a fiú előrerántja.

Műfaja: _____

15. feladat

1

Képzeld el az alábbi szituációt! Az utcán beszélget a volt tanító nénijével, amikor megpillantja az autóbust, amelyet el kell érnie, különben elkésik az első órájáról. Hogyan kérne elnézést tőle, amiért sietnie kell, illetve hogyan köszönné el hivatalos stílusban?

---

16. feladat

2

Olvassa el az alábbi szövegeket, s állapítsa meg, melyik toposz a közös mindegyikben, s kösse össze a toposz szövegben betöltött funkciójával!

a)

Az emberélet útjának felén
egy nagy sötétlő erdőbe jutottam,
mivel az igaz utat nem lelém.
Ó, szörnyű elbeszélni mi van ottan,
s milyen e sűrű, kúsza, vad vadon:
már rá gondolva reszketek legottan.
A halál sem sokkal rosszabb, tudom.
De hogy megértsd a Jót, mit ott találtam,
hallanod kell, mit láttam az uton.
Akkortájt olyan álmodozva jártam:
nem is tudom, hogyan kerültem arra,
csak a jó útról valahogy leszálltam.

(Dante: *Isteni színjáték*)

b)

Tajtékos égen ring a hold,
csodálkozom, hogy élek.
Szorgos halál kutatja ezt a kort
s akikre rálel, mind olyan fehérek.

Körül néz néha s felsikolt az év,
körül néz, aztán elalél.
Micsoda ősz lapul mögöttem újra
s micsoda fájdalomtól tompa tél!

Vérzett az erdő és a forgó
időben vérzett minden óra.
Nagy és sötétlő számokat
írkált a szél a hóra.

(Radnóti Miklós: *Tajtékos ég*)

A szövegekben megjelenő toposz (gyakran visszatérő motívum): _____

Írja a magyarázat mellé a megfelelő szöveg betűjelét!

1. a természet őszi képe összekapcsolódik a háborúval _____

2. az igazi út elvesztését jelzi _____

17. feladat

2

Olvassa el az egyik üzlethelyiségre kitett figyelmeztető feliratot, majd húzza alá és javítsa ki a helyesírási, nyelvhelyességi szempontokból kifogásolható elemeket!

**AMENNYIBEN NINCS
MASZKLYUK, AZ
ÜZLETÜNKBEN
VÁSÁROLHATNAK
79,00DIN/KOM**

18. feladat

1

Olvassa el az alábbi szöveget, majd rendszerezze az adatokat, s állapítsa meg, melyik térség volt a leglátogatottabb 2020 szeptemberében, és honnan jöttek a vendégeik!

Borturizmus

A nyár folyamán jelentősen megnőtt a belföldi turizmus, a hazai utazók itthon keresték az új élményeket, amelyek között a borvidéki rendezvények is szerepeltek. A tendencia az ősz első hónapjában is folytatódott. Idén több turista kereste fel a borvidékeket, és rendkívül népszerűvé váltak a boros desztinációk. A 22 hazai borvidék 14.000 szálláshelyén 314 ezer vendég 750 ezer vendégéjszakát töltött el, a vendégek 95%-a belföldi volt. A kilencedik hónap vendégéjszakaszámai alapján felállított rangsorban az első helyen a Balatonfüred—Csopaki borvidék áll, ezt követi az egri, a Balaton-felvidéki, a kunsági és a bükkai borvidék. Természetesen egy borvidékhez tartozó szálláshelyen sem kizárólag pincelátogatással töltik el az időt a vendégek, hiszen a terület földrajzi és kulturális adottságai legalább annyira fontosak egy szálláshely kiválasztásánál. Ezért nem meglepő, hogy a legnépszerűbb Balaton turisztikai térségben található a 3 legkeresettebb borvidék. A tokaji borvidék a szeptemberi vendégéjszakák száma alapján a 13. helyen áll a rangsorban. Érdeemes azonban megfigyelni, hogy Tokaj a két hellyel előrébb végző balatonboglári borvidékhez képest az alig 15%-nyi szálláshelyen a balatonboglári vendégéjszakaszám 77%-át tudta realizálni.

18. feladat

1

Balaton

Az országban szeptemberben eltöltött összes vendégéjszaka 23%-a a Balaton térségben realizálódott. Tavaly szeptemberhez képest több belföldi vendég szállt meg a térség 11.700 szálláshelyén, amelyből 235 szálloda. 2020 szeptemberében a belföldi vendégszám 153 ezer volt, ami 17%-kal magasabb az előző évinél (131 ezer), a belföldi vendégéjszaka szám 378 ezer, ez 16%-kal magasabb volt, mint tavaly szeptemberben (325 ezer). A nyár végével közel sem ért véget a szezon a Balatonon, hiszen szeptemberben is a legtöbben a legnagyobb tavunkat választották úti célul. A Balaton térség szálláshelyeire 162 ezer külföldi és belföldi vendég érkezett szeptemberben, akik 416 ezer vendégéjszakát tölthettek el. Míg augusztusban a vendégek több mint fele egyéb és magán szálláshelyen szállt meg, addig szeptemberben ez a trend egyértelműen megváltozott. A vendégek 52%-a szállodákban, míg 30%-a egyéb és magán szálláshelyeken, további 9%-a kempingekben, 5%-a panziókban szállt meg. A térségben az elmúlt hónapban is a belföldi vendégek domináltak, az összes vendégéjszaka 91%-át magyarok adták.

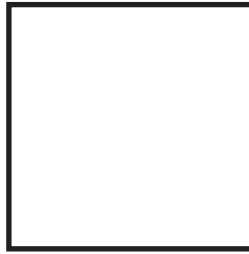
Budapest

Szeptemberben 51 ezer vendég érkezett a fővárosba, és 189 ezer vendégéjszaka adata került be az NTAK-ba, ezeknek 39%-a szállodákban realizálódott. További 39%-a budapesti egyéb és magán szálláshelyeken, 18%-a pedig közösségi szálláshelyen került eltöltésre. A hagyományosan külföldiek által látogatott Budapesten szeptemberben már kimutathatóan több volt a belföldi vendég, mint augusztusban. A fővárosban megszálló összes vendég 69%-a hazai volt, az eltöltött vendégéjszakák 55%-a szintén belföldiektől származott. Augusztusban ezek az arányok még fordítottak voltak, az összes fővárosban megszálló vendég 62%-a külföldi volt, és a budapesti vendégéjszakák 64%-át is a külföldiek adták. (NTAK – információs oldal)

Színezzé be a helyes válasz előtti kört!

A legtöbb vendégéjszakát hol töltötték?

☐	a borvidéken
☐	a Balatonon
☐	Budapesten

19. feladat

2

Olvassa el az alábbi mondatokat, és alakítsa át őket oly módon, hogy csak az igéhez kapcsolódó vonzatok (kötött bővítmények) maradjanak benne! Ha kihagyja a szabad bővítményeket, eljut egy rövid (de még értelmes) minimális mondatig. Ezt írja a vonalra! Figyeljen oda, mert az alanyt is az ige bővítményének tekintjük!

Például:

A sivatag hajója, a teve nagy hőtűrő képessége következtében bámulatosan *alkalmazkodik* a környezetére jellemző vízhiányhoz.

A minimális (csak vonzatokat tartalmazó) mondat: A teve *alkalmazkodik* a vízhiányhoz.

Feladatok:

a) Tegnap óta maga a fenséges király lakik a katonáktól szigorúan őrzött ősi várban.

---

b) Éppen hogy csak felcseperedett húgom gölöncsér édesapánk kedvéért ragaszkodik a vidékünkön élő hagyományokhoz.

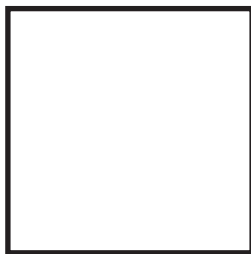
20. feladat

2

Olvassa el az alábbi mondatot, majd **színezzé be** a vele kapcsolatos **helyes állítások** előtti kört!

Annyi a feladata, hogy nincs ideje kirándulni menni.

☐	Mellérendelő összetett mondat.
☐	Alanyi alárendelt mondat.
☐	A főmondatban van utalószó.
☐	Állítmányi alárendelt mondat.
☐	Mennyiségjelzői alárendelt mondat.
☐	Fordított mondatrend érvényesül az összetett mondatban.

21. feladat

1

Vizsgálja meg a tulajdonnevek stilisztikai szerepét az alábbi versrészletben! Állapítsa meg, mivel járulnak hozzá a vers többletjelentésének a kialakulásához!

Arany színekben játszó szén szavak,
Babits a fény, Ady a nagy zsarátnok,
boldog-szomorú lidérc leng: ha játsztok,
zümmögi halkán, csak tűzzel szabad,

Nemes, Nagy dolgot! Hány láng sisteregne,
Füst csapna fel, Weöres sziporkatánc,
Kormos Vas bongna, izzana a rács,
mennyi kanyargó seb, mi nem heged be,

(Tóth Krisztina: *Hála-változat*)

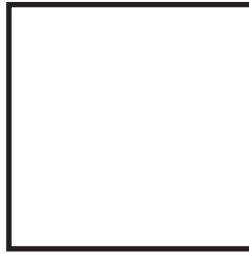

---

22. feladat

1

Olvassa el Vajda János *A vaáli erdőben* című versét, s válaszoljon a kérdésre!

Odabenn a mély vadonban,
A csalános iharosban,
Félreeső völgy ölében,
Sűrű árnyak enyhelyében;

Oh milyen jó volna ottan,
Abban a kis házikóban,
Élni, éldegélni szépen,
Békességben, csöndességben!...

Nem törődni a világgal,
A világ ezer bajával.
Meggondolni háborítlan,
Ami immár közelebb van...

Illatos hegy oldalában,
A tavaszi napsugárban,
Nézni illanó felhőkbe,
Mult időkbe, jövőidőkbe...

És azután, utóvégre,
Észrevétlenül, megérve,
Lehullani önmagától,
A kiszáradt életfárlól...

S ismeretlen sirgödörbe'
Elalunni mindörökre...
S ott egyebet mit se tenni,
Csak pihenni, csak pihenni...

Miért nevezhető *A vaáli erdőben* az elvágódás versének? Válaszát a szöveg alapján fogalmazza meg!

---

23. feladat

2

Olvassa el figyelmesen, majd válaszoljon a kérdésekre!

„A szókészlet alakulásának vizsgálatában nemcsak a szóegyedek számának a változását kell figyelemmel kísérnünk, hanem az egyes szavakhoz társuló jelentések változását is. Ha kinyitunk egy értelmező szótárt, láthatjuk, hogy egy adott lapon a jelentések száma akár sokszorosan is meghaladhatja a szócikkek élén álló címszavak számát. Leegyszerűsítve azt mondhatjuk, hogy a jelentések tükrözik számunkra a valóság különféle részleteit. A jelentések pedig külső vagy belső hasonlóság vagy különféle logikai összefüggések alapján csoportosulva kapcsolódhatnak ugyanahhoz a hangsorhoz. Egyes szótetekhez az adott szavak életében számos jelentés társulhatott, és sok esetben ezek a jelentések folyamatosan éltek-élnek egymás mellett. Az Etymologisches Wörterbuch des Ungarischenben az ősi örökségbe tartozó köt ige jelentéstörténeti részében kilenc jelentést találunk: az első biztos adata a 12. század végéről való, a kilencediké 1838-ból; a jelentések közül talán egy-kettő van elavulóban, a többi a köznyelvi használatban is állandó elem. Német eredetű erkély szavunkkal más a helyzet. Magyar nyelvi élete során négy jelentésben fordult elő: 1. ‘bástya, őrtorony’ (1412; ebben a jelentésben került át a magyarba), 2. ‘balkon’ (1510 körül), 3. ‘kerti házikó’ (1647), 4. ‘színházi ülőhelysor’ (1763). Valószínű, hogy ezek a jelentések (függetlenül az adatolástól) nem éltek mindig párhuzamosan, hanem egyesek kihaltak, mások megerősödtek: ma ezt a szót csak a fent említett 2. és 4. jelentésben használjuk.

Jelentések elavulása, illetve keletkezése ma is zajló folyamat, hiszen egyes valóságélemek megnevezése már nem szükséges (elavultak), vagy éppenséggel most keletkezett újabb fogalomra kell újabb jelentést alkalmazni. Új jelentést kapott a meglevők mellé szláv eredetű pók szavunk is: ‘csomagot leszorító gumikötél’, miként az ősi örökségbe tartozó egér is: ‘számítógépes eszköz.’ (Gerstner Károly)

a) Mely két folyamatot kell alapvetően megfigyelni a szókészlet alakulásának vizsgálatában?

---

b) Előfordulhat-e, hogy egy szótetnek egy időben párhuzamosan több jelentése él? _____

24. feladat

2

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd állapítsa meg, **igazak vagy hamisak** a szövegre vonatkozó állítások! Végül **színezza be** a megállapítások mellett lévő **IGAZ** vagy **HAMIS** minősítés előtti kört!

Szív Ernő a következőképpen mesélte.

Vasárnap reggel van, halottak napja, a halványkék ég alá leng az őszirózsa illata és az ára. Faggyús a temetőrács, a kőputtónak bekormozódik a szárnya. Mondják a rádióban, hogy az egyik szarajevói könyvtárban másfél millió könyv égett el a háború alatt. Egy Horvátországban élő szerb író mesél erről, mondja, hogy magyar könyvek is elpusztultak a lángokban. Hogyan pusztul el a könyv? Nemde az ő halála is olyan, akár az emberé. Hát nem?! Eszembe jut Vörösmarty is, ez a könyv zsvány göncéből, ez meg szűz pongyolájából készült, s hogy minden könyv egyedi, ismétелhetetlen történet, akár az ember. Másfél millió könyv égett el, világítva, füstölve, a fenébe is, micsoda olvasás az, amikor a tűz olvas...

Vasárnap van. Halottak napja.

Lakó költözik a földszintről. Egész délelőtt pakoltak. A kuka tele van, elhúzom a szájamat, és átballagok a másik lépcsőház elé. Vasárnap délben a konténer természetes állapotban már háromnegyedrézsig telt. Már hozzáadnám a miénket, de megakad a mozdulat. Ott állok a kuka fölött, elképedve bámulok a rothadó, bűzös félhomályba és Arany János arcát látom.

János bácsi, édes Istenem...

Három könyv hever krumplihéj, tejeszacskó, kávézacc és parizerhéj között, félig temetve.

Diákkönyvtári könyvek.

Puskin: Anyegin (1967) – egykori ára 6 Ft.

Arany János: Toldi estéje (1968) – egykori ára 3 Ft.

Kosztolányi Dezső: Édes Anna (1981) – egykori ára 9 Ft.

Kikaparom és felviszem őket.

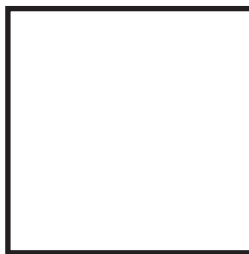
Büdösek és foltosak. Át vannak ázva. Szív Ernőné nézi, forgatja őket. Egy бүdös Puskind, egy бүdös Kosztolányit, egy бүdös Aranyt.

Most akkor mi van.

Én nem tudom, mi van. Halottak napja van. Meg élők napja van.

Élők napja van.

(Szív Ernő: *Én viszem le a szemetet!*)

24. feladat

2

Állítások

a) A halottak napjára jellemző keresletre utal, hogy egekbe szökik az őszirózsa ára, a gyertyafaggyú a temetőrácscon folyik le, a gyertyaégetés nyomait viseli magán a szobor.

☐	IGAZ
☐	HAMIS

b) Az elbeszélő a könyv halálát az emberéhez hasonlítja.

☐	IGAZ
☐	HAMIS

c) Utalás történik a szövegben arra (Vörösmarty szövege nyomán), hogy a papír rongyból is készülhet.

☐	IGAZ
☐	HAMIS

d) Az elbeszélő három verseskötetet talál a szemét között.

☐	IGAZ
☐	HAMIS

e) A János bácsi megszólítás az elbeszélő szomszédjára való utalás.

☐	IGAZ
☐	HAMIS

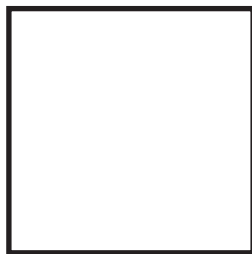
NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!

NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!

NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!

NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!

ÜRES OLDAL

NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!

NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!

NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!

NE ÍRJANAK A SZÜRKE MEZŐKBE!